

Wymagania edukacyjne z historii dla klasy szóstej oparte na *Programie nauczania historii w klasach 4-8 szkoły podstawowej autorstwa Tomasza Maćkowskiego*

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Rozdział I. Narodziny nowożytnego świata					
1. Wielkie odkrycia geograficzne	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie Indie, Amerykę; – podaje przykłady towarów sprowadzanych z Indii (przyprawy, jedwab); – wymienia Krzysztofa Kolumba jako odkrywcę Ameryki; – podaje rok odkrycia Ameryki (1492 r.) i określa, w którym wieku doszło do tego wydarzenia. 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia nowości w technice żeglarskiej, które umożliwiły dalekomorskie wyprawy; – poprawnie posługuje się terminami: <i>karawela, kompas</i>; – podaje lata pierwszej wyprawy dookoła Ziemi (1519–1522 r.) i określa, w którym wieku doszło do tego wydarzenia; – wskazuje Ferdynanda Magellana jako dowódcę wyprawy dookoła świata i przedstawia jej znaczenie. 	<ul style="list-style-type: none"> – podaje przyczyny wielkich odkryć geograficznych; – wskazuje na mapie trasy najważniejszych wypraw przełomu XV i XVI w. oraz wymienia ich dowódców (Krzysztof Kolumb, Ferdynand Magellan, Vasco da Gama, Bartłomiej Diaz); – poprawnie posługuje się terminem: <i>tubylec</i>; – wyjaśnia, dlaczego ludność tubylczą Ameryki nazywano Indianami. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia przyczyny poszukiwania morskiej drogi do Indii; – podaje i zaznacza na osi czasu daty wypraw Bartłomieja Diaza i Vasco da Gamy; – poprawnie posługuje się terminem: <i>astrolabium</i>; – wyjaśnia, dlaczego Krzysztof Kolumb i Ferdynand Magellan skierowali swoje wyprawy drogą na zachód. 	<ul style="list-style-type: none"> – tłumaczy pochodzenie nazwy Ameryka; – wskazuje związek między wynalazkami z dziedziny żeglugi a podejmowaniem dalekich wypraw morskich.

<p>2. Skutki odkryć geograficznych</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia nazwy rdzennych ludów Ameryki (Majowie, Aztekowie i Inkowie); – przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>Stary Świat, Nowy Świat</i>; – podaje przykłady towarów, które przewożono między Ameryką a Europą. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem: <i>cywilizacje prekolumbijskie</i>; – wskazuje na mapie tereny zamieszkałe przez Majów, Azteków i Inków; – wymienia dokonania rdzennych ludów Ameryki; – przedstawia po jednym pozytywnym i negatywnym skutku wielkich odkryć geograficznych; – wskazuje odkrycie Ameryki jako początek epoki nowożytnej. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>kolonia, niewolnik, plantacja</i>; – przedstawia politykę Hiszpanów i Portugalczyków w Nowym Świecie; – tłumaczy przyczyny przewagi Europejczyków nad tubylczą ludnością Ameryki; – opowiada o sytuacji niewolników na plantacjach w Ameryce; – wyjaśnia, w jaki sposób w Ameryce pojawiła się ludność afrykańska. 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia pozytywne i negatywne skutki wielkich odkryć geograficznych; – poprawnie posługuje się terminem: <i>konkwistador</i>; – opisuje działalność konkwistadorów i wymienia najbardziej znanych konkwistadorów (Hernán Cortez, Francisco Pizarro). 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia zmiany w życiu ludzi w wyniku odkryć geograficznych; – wymienia na podstawie mapy nazwy współczesnych państw położonych na obszarach dawniej zamieszkiwanych przez cywilizacje prekolumbijskie.
<p>3. Renesans – narodziny nowej epoki</p>	<ul style="list-style-type: none"> – zaznacza na osi czasu epokę renesansu; – wymienia Jana Gutenberga jako wynalazcę druku; – wskazuje Leonarda Vinci jako człowieka renesansu i określa dwie–trzy 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem: <i>renesans</i>; – podaje czas trwania epoki renesansu; – przedstawia ideał człowieka w epoce odrodzenia i wyjaśnia termin: <i>człowiek renesansu</i>; 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>antykwizm, humanizm</i>; – charakteryzuje epokę renesansu; – wyjaśnia nazwę nowej epoki. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia wpływ wynalezienia druku na rozprzestrzenienie się idei renesansu; – przedstawia poglądy humanistów. 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje Erazma z Rotterdamu jako wybitnego humanistę i przedstawia jego poglądy; – porównuje pracę kopisty z pracą w średniowiecznej drukarni.

	dziedziny jego zainteresowań.	– opisuje dokonania Leonarda da Vinci i uzasadnia słuszność twierdzenia, że był on człowiekiem renesansu.			
4. Kultura renesansu w Europie	– wskazuje Włochy jako kolebkę renesansu; – wymienia Leonarda da Vinci i Michała Anioła jako wybitnych twórców włoskiego odrodzenia.	– wyjaśnia, w czym przejawiała się renesansowa radość życia; – poprawnie posługuje się terminem: <i>mece-nat</i> ; – wymienia wybitnych twórców epoki odrodzenia i podaje przykłady ich dzieł.	– charakteryzuje sztukę renesansową, wskazując główne motywy podejmowane przez twórców; – poprawnie posługuje się terminem: <i>fresk</i> , podaje przykład dzieła wykonanego tą techniką.	– poprawnie posługuje się terminami: <i>attyka</i> , <i>arkada</i> , <i>kopuła</i> do opisu budowli renesansowych.	– poprawnie posługuje się terminem: <i>perspektywa</i> ; – podaje przykłady dzieł, w których zastosowano perspektywę.
5. Reformacja – czas wielkich zmian	– wskazuje wystąpienie Marcina Lutra jako początek reformacji; – poprawnie posługuje się terminem: <i>odpust</i> ; – wymienia wyznania protestanckie.	– poprawnie posługuje się terminami: <i>reformacja</i> , <i>protestanci</i> ; – określa początek reformacji (1517 r.) i zaznacza tę datę na osi czasu; – wskazuje sprzedaż odpustów jako jedną z przyczyn reformacji – charakteryzuje wyznania protestanckie i podaje ich założycieli.	– poprawnie posługuje się terminami: <i>pastor</i> , <i>celibat</i> , <i>zbór</i> ; – wskazuje objawy kryzysu w Kościele katolickim jako przyczynę reformacji; – przedstawia skutki reformacji.	– charakteryzuje poglądy Marcina Lutra; – opisuje postanowienia pokoju w Augsburgu (1555 r.) i wyjaśnia zasadę <i>czyj kraj, tego religia</i> ; – przedstawia na mapie podział religijny Europy.	– charakteryzuje poglądy głoszone przez Jana Kalwinę; – wskazuje zmiany wprowadzone w liturgii protestanckiej.

6. Kontrreformacja	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem: <i>sobór</i>; – przy pomocy nauczyciela przedstawia przyczynę zwołania soboru w Trydencie; – wskazuje zakon jezuitów jako instytucję powołaną do walki z reformacją; – oblicza, jak długo obradował sobór trydencki i zaznacza to na osi czasu (daty powinny być podane przez nauczyciela). 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>kontrreformacja, seminarium duchowne</i>; – przedstawia zadania seminariów duchownych w dobie kontrreformacji; – wyjaśnia cel założenia zakonu jezuitów; – wymienia Ignacego Loyolę jako założyciela zakonu jezuitów. 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia postanowienia soboru trydenckiego; – poprawnie posługuje się terminami: <i>heretyk, inkwizycja, indeks ksiąg zakazanych</i>; – wyjaśnia cel utworzenia inkwizycji i indeksu ksiąg zakazanych. 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje działalność zakonu jezuitów; – przedstawia zasady obowiązujące jezuitów. 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia przyczynę wybuchu wojny trzydziestoletniej; – podaje datę podpisania pokoju westfalskiego (1648 r.) i jego najważniejsze postanowienia.
Rozdział II. W Rzeczypospolitej szlacheckiej					
1. Demokracja szlachecka	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>szlachta, herb, szabla</i>; – przedstawia prawa szlachty odziedziczone po rycerskich przodkach; 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>demokracja szlachecka, przywilej, magnateria, szlachta średnia, szlachta zagrodowa, gołota</i>; – wymienia izby sejmu walnego; 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia prawa i obowiązki szlachty; – poprawnie posługuje się terminem: <i>pospolite ruszenie</i>; 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>sejm walny, sejmiki ziemskie</i>; – przedstawia decyzje podejmowane na sejmie walnym; 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, w jaki sposób doszło do ukształtowania się demokracji szlacheckiej; – porównuje parlamentaryzm Rzeczypospolitej XVI–XVII

	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia zajęcia szlachty; – wskazuje na ilustracji postać szlachcica 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia zróżnicowanie stanu szlacheckiego; – wyjaśnia funkcjonowanie zasady <i>liberum veto</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje wpływ przywilejów szlacheckich na pozycję tego stanu; – podaje i zaznacza na osi czasu datę uchwalenia konstytucji <i>Nihil novi</i> (1505 r.), określa wiek, w którym doszło do tego wydarzenia; – przedstawia prawa otrzymane przez szlachtę na mocy konstytucji <i>Nihil novi</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje rolę sejmików ziemskich i zakres ich uprawnień; – przedstawia skład izb sejmku walnego. 	<ul style="list-style-type: none"> w. z parlamentaryzmem współczesnej Polski; – wyjaśnia, kto sprawował władzę w Rzeczypospolitej.
2. W folwarku szlacheckim	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>folwark, dwór</i>; – na podstawie ilustracji z podręcznika wymienia elementy wchodzące w skład folwarku szlacheckiego; – opisuje zajęcia chłopów i mieszczan. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>splaw wiślany, szkuta, spichlerz, pańszczyzna</i>; – przedstawia gospodarczą działalność szlachty; – wskazuje na mapie Pomorze Gdańskie i najważniejsze porty położone nad Wisłą; – wymienia towary wywożone z Polski i sprowadzane do 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia najważniejsze zabudowania folwarku i wskazuje ich funkcje; – wyjaśnia przyczyny i sposoby powiększania się majątków szlacheckich; – tłumaczy, dlaczego szlachta uchwaliła ustawy antychłopskie i antymieszczańskie 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie odzyskania przez Polskę Pomorza Gdańskiego dla rozwoju gospodarki; – wymienia najważniejsze ustawy wymierzone przeciw chłopom i mieszczanom; – wyjaśnia następstwa ożywienia gospodarczego. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia wpływ ustaw antychłopskich i antymieszczańskich na położenie tych grup społecznych i rozwój polskiej gospodarki.

		kraju.			
3. W czasach ostatnich Jagiellonów	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia ostatnich władców z dynastii Jagiellonów: Zygmunta I Starego i Zygmunta Augusta; – podaje i zaznacza na osi czasu datę hołdu pruskiego (1525 r.), określa wiek, w którym doszło do tego wydarzenia; – wskazuje na obrazie Jana Matejki <i>Hołd pruski</i> postaci Zygmunta Starego i Albrechta Hohenzollerna. 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie Prusy Książęce, Prusy Królewskie; – opisuje zależność Prus Książęcych od Polski. 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia przyczyny wojny Polski z zakonem krzyżackim (1519–1521 r.). 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem: <i>hołd lenny</i>; – przedstawia postanowienia hołdu pruskiego (1525 r.) i jego skutki. 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje korzyści i zagrożenia wynikające z postanowień hołdu pruskiego.
4. Odrodzenie na ziemiach polskich	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia Mikołaja Kopernika jako twórcę teorii heliocentrycznej; – wskazuje Wawel jako przykład budowni renesansowej w Polsce; – poprawnie posługuje się terminem: 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia Mikołaja Reja i Jana Kochanowskiego jako twórców literatury renesansowej w Polsce; – wyjaśnia przyczyny twórczości literackiej w języku polskim; – charakteryzuje odkrycie Mikołaja Kopernika i pokazuje różnice 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>arras, krużganki, mecenat</i> – charakteryzuje krótko twórczość Mikołaja Reja i Jana Kochanowskiego – opisuje Wawel jako przykład architektury renesansu w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>teoria geocentryczna, teoria heliocentryczna</i>; – wyjaśnia przyczyny rozwoju kultury renesansowej w Polsce; – przedstawia za- 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, dlaczego XVI stulecie nazwano złotym wiekiem w historii Polski; – opisuje wybraną budowlę renesansową w swoim regionie.

	włoszczyzna i wskazuje jego pochodzenie.	między teorią polskiego astronoma a dotychczas obowiązującą koncepcją budowy wszechświata.	– uzasadnia tezę, że Mikołaj Kopernik był człowiekiem renesansu; – przywołuje Galileusza jako zwolennika teorii Kopernika.	sługi ostatnich Jagiellonów dla rozwoju renesansu ; – przedstawia poglądy Andrzeja Frycza Modrzewskiego jako pisarza politycznego doby renesansu.	
5. Rzeczpospolita Obojga Narodów	– wskazuje na mapie Lublin i Rzeczpospolitą Obojga Narodów; – wskazuje na obrazie Jana Matejki <i>Unia lubelska</i> postać Zygmunta II Augusta jako autora i pomysłodawcę unii; – podaje i zaznacza na osi czasu datę podpisania unii lubelskiej (1569 r.), określa wiek, w którym doszło do tego wydarzenia.	– poprawnie posługuje się terminami: <i>unia personalna, unia realna</i> ; – wyjaśnia nazwę Rzeczpospolita Obojga Narodów; – wskazuje na mapie Królestwo Polskie i Wielkie Księstwo Litewskie.	– przedstawia postanowienia unii lubelskiej; – charakteryzuje strukturę narodową i wyznaniową I Rzeczypospolitej; – analizuje wygląd herbu I Rzeczypospolitej i porównuje go z herbem Królestwa Polskiego.	– opisuje skutki utworzenia Rzeczypospolitej Obojga Narodów; – wyjaśnia korzyści płynące z wielokulturowości; – wskazuje na mapie Wołyń, Podole i Ukrainę.	– wymienia korzyści i zagrożenia wynikające z utworzenia Rzeczypospolitej Obojga Narodów.
6. „Państwo bez stosów”	– wskazuje wielowyznaniowość I Rzeczypospolitej; – poprawnie posługuje się terminem: <i>tolerancja</i> ;	– wymienia wyznania zamieszkujące Rzeczpospolitą Obojga Narodów; – wskazuje cel podpi-	– przedstawia postanowienia konfederacji warszawskiej;	– poprawnie posługuje się terminami: <i>katolicyzm, judaizm, luteranizm, prawosławie</i> ;	– nazywa i wskazuje na mapie ziemie zamieszkałe przez przedstawicieli poszczególnych wyznań;

	– zauważa potrzebę poszanowania odmienności religijnej i kulturowej.	sania konfederacji warszawskiej; – podaje i zaznacza na osi czasu datę podpisania konfederacji warszawskiej (1573 r.), określa wiek, w którym doszło do tego wydarzenia; – wyjaśnia, co oznacza, że Polska była nazywana „państwem bez stosów”.	– poprawnie posługuje się terminem: <i>innowierca</i> ; – nazywa świątynie różnych wyznań; – wskazuje na mapie Raków i Pińczów jako ważne ośrodki reformacji w Polsce; – omawia wkład innych wyznań w rozwój szkolnictwa I Rzeczypospolitej.	– charakteryzuje strukturę wyznaniową I Rzeczypospolitej; – wyjaśnia, kim byli arianie i przedstawia zasady ich religii; – tłumaczy przyczyny niechęci szlachty polskiej wobec arian.	– wyjaśnia związek między narodowością a wyznawaną religią wśród mieszkańców I Rzeczypospolitej.
7. Pierwsza wolna elekcja	– poprawnie posługuje się terminem: <i>elekcja</i> ; – krótko opisuje, dlaczego polskich władców zaczęto wybierać drogą wolnej elekcji; – wskazuje Henryka Walezego jako pierwszego króla elekcyjnego.	– poprawnie posługuje się terminami: <i>wolna elekcja</i> , <i>bezkrólewie</i> ; – podaje i zaznacza na osi czasu datę pierwszej wolnej elekcji; – opisuje przebieg pierwszego bezkrólewia i wyjaśnia, kim był interrex.	– przedstawia zasady wyboru monarchy; – na podstawie obrazu Canaletta opisuje miejsce i przebieg wolnej elekcji; – wyjaśnia skutki wolnych elekcji.	– wymienia warunki, które musieli spełnić królowie elekcyjni; – poprawnie posługuje się terminami: <i>Artykuły henrykowskie</i> , <i>pacta conventa</i> .	– wyjaśnia wpływ <i>Artykułów henrykowskich</i> i <i>pacta conventa</i> na pozycję monarchy w Rzeczypospolitej.
Rozdział III. W obronie granic Rzeczypospolitej					
1. Wojny z Rosją	– wskazuje na mapie Inflanty i Carstwo Rosyjskie;	– opisuje, w jakim celu została utworzona piechota wybraniecka;	– przedstawia przyczyny najazdu	– opisuje przyczyny poparcia Dymitra Samozwańca przez	– ocenia politykę Zygmunta III wobec Rosji;

	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia Stefana Batorego jako kolejnego po Henryku Walezym władcę Polski; – poprawnie posługuje się terminem: <i>hetman</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia, jak zakończyły się wojny o Inflanty prowadzone przez Stefana Batorego; – podaje i zaznacza na osi czasu datę bitwy pod Kłuszynem (1610 r.), określa wiek, w którym doszło do tego wydarzenia; – opowiada o znaczeniu bitwy pod Kłuszynem; – przywołuje Stanisława Żółkiewskiego jako dowódcę bitwy pod Kłuszynem; – wskazuje na mapie Moskwę i Kłuszyn. 	<ul style="list-style-type: none"> Iwana Groźnego na Inflanty; – poprawnie posługuje się terminami: <i>piechota wybraniecka, dymitriada, Kreml, bojar</i>; – opisuje następstwa dymitriady; – wskazuje na mapie tereny przyłączone przez Polskę w wyniku interwencji w Rosji (po pokoju w Polanowie i Jamie Zapolskim). 	<ul style="list-style-type: none"> magnatów i duchowieństwo; – wskazuje przyczyny obalenia Dymitra Samozwańca – wyjaśnia cel polskiej interwencji w Rosji; – podaje datę podpisania pokoju w Polanowie (1634 r.). 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia postanowienia pokoju w Polanowie.
2. Początek wojen ze Szwecją	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia elementy uzbrojenia husarza i pokazuje je na ilustracji; – wskazuje na mapie Szwecję, Inflanty i Wisłę; – wymienia stolice Polski (Gniezno, Kraków, Warszawa). 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie Kircholm i Pomorze Gdańskie; – podaje datę bitwy pod Kircholmem (1605 r.) i nazwisko dowódcy polskich wojsk (Jan Karol Chodkiewicz); – wyjaśnia, dlaczego przeniesiono stolicę 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje przyczyny wojen polsko-szwedzkich w XVII w.; – poprawnie posługuje się terminem: <i>cto</i>; – opowiada przebieg wojny o Inflanty; 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, dlaczego Zygmunt III Waza utracił tron Szwecji; – przedstawia przyczyny zablokowania ujścia Wisły przez Szwedów; – tłumaczy, dlaczego Polska czę- 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia postanowienia i podaje daty podpisania rozejmu w Starym Targu (1629 r.) i Sztumskiej Wsi (1635 r.).

		z Krakowa do Warszawy.	– wskazuje na mapie Oliwę; – podaje datę bitwy pod Oliwą (1627 r.) i wyjaśnia znaczenie tego starcia.	sto nie wykorzystowała swoich sukcesów militarnych.	
3. Powstanie Chmielnickiego	– wskazuje Bohdana Chmielnickiego jako przywódcę powstania Kozaków na Ukrainie; – wymienia elementy uzbrojenia Kozaków i pokazuje je na ilustracji; – rozpoznaje na ilustracji Kozaka wśród przedstawicieli innych grup społecznych.	– wyjaśnia, kim byli Kozacy; – poprawnie posługuje się terminem: <i>Zaporoże</i> ; – wskazuje na mapie Ukrainę, Zaporozie i Dzikie Pola; – podaje i zaznacza na osi czasu datę wybuchu powstania kozackiego (1648 r.).	– wyjaśnia, kim byli Kozacy rejestrowi; – przedstawia zajęcia i sytuację Kozaków; – wskazuje na mapie najważniejsze bitwy powstania (Żółte Wody, Korsuń, Beresteczko); – uzasadnia tezę, że powstanie Chmielnickiego było wojną domową.	– przedstawia przyczyny wybuchu powstania na Ukrainie; – omawia główne etapy powstania; – wyjaśnia, dlaczego powstanie Chmielnickiego przerodziło się w wojnę polsko-rosyjską; – wskazuje na mapie Perejasław; – podaje i zaznacza na osi czasu datę ugody w Perejasławiu (1654 r.).	– przedstawia skutki powstania Chmielnickiego; – wskazuje rozejm w Andruszowie jako moment zakończenia powstania i wojny polsko-rosyjskiej (1667 r.); – ocenia politykę szlachty wobec Kozaków.
4. Potop szwedzki	– poprawnie posługuje się terminem: <i>potop szwedzki</i> ; – wskazuje na mapie Częstochowę i Infanty.	– podaje i zaznacza na osi czasu daty potopu szwedzkiego (1655–1660 r.) oraz pokoju w Oliwie (1660 r.); – charakteryzuje postępowanie Szwedów	– wskazuje na mapie Lwów i Prusy Książęce.	– wymienia przyczyny wojen polsko-szwedzkich; – wyjaśnia przyczyny początkowych niepowodzeń Rzeczypospolitej	– przedstawia skutki potopu szwedzkiego; – wskazuje zagrożenie płynące dla Rzeczypospolitej z powodu utraty lenna pruskiego.

	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, dlaczego najazd Szwedów nazwano potopem – przedstawia na ilustracji uzbrojenie piechoty szwedzkiej 	wobec ludności polskiej.		<ul style="list-style-type: none"> w czasie potopu szwedzkiego; – wymienia postanowienia pokoju w Oliwie. 	
5. Wojny z Turcją	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>sułtan, husarz, janczar</i>; – podaje przyczyny wyprawy Jana III Sobieskiego pod Wiedeń; – wskazuje na mapie Wiedeń. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>islam, wezyr</i>; – charakteryzuje postaci Jana III Sobieskiego i Kara Mustafy; – podaje i zaznacza na osi czasu daty bitwy pod Chocimiem (1673 r.) oraz odsieczy wiedeńskiej (1683 r.); – wymienia skutki wojen z Turcją; – wskazuje na mapie Podole, Chocim i Kamieniec Podolski. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>haracz, ekspansja</i>; – podaje i zaznacza na osi czasu daty najazdu tureckiego i oblężenia Kamieńca Podolskiego (1672 r.); – wskazuje na mapie tereny, na których toczyła się wojna (Podole) oraz miejsca najważniejszych wydarzeń (Cecora Kamieniec Podolski, Chocim); – wymienia przyczyny początkowych niepowodzeń wojsk polskich w walce z Turkami w II poł. XVII w. 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia przyczyny wojen polsko-tureckich w XVII w.; – przedstawia walkę Rzeczypospolitej o Mołdawię; – wymienia hetmanów Stanisława Żółkiewskiego i Jana Karola Chodkiewicza oraz bitwy z Turcją, w których dowodzili (Cecora 1620 r., obrona Chocimia 1621 r.). 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje postanowienia traktatu w Buczaczu; – przedstawia następstwa wojen polsko-tureckich w XVII w.

<p>6. Kryzys Rzeczypospolitej</p>	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje XVII stulecie jako czas wielu konfliktów wojennych prowadzonych przez Rzeczpospolitą; – wskazuje na mapie państwa, z którymi Rzeczpospolita prowadziła wojny w XVII w. 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia skutki wojen toczonych przez Rzeczpospolitą w XVII w., w tym m.in. wyniszczenie kraju i straty terytorialne. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem: <i>liberum veto</i>; – wskazuje na mapie tereny utracone przez Rzeczpospolitą (Inflanty, Podole, Prusy Książęce, część Ukrainy); – wymienia przyczyny uzależnienia Polski od obcych państw. 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje funkcjonowanie aparatu władzy na przełomie XVII i XVIII w., zwracając uwagę na słabość władzy królewskiej, zrywanie sejmów i wzrost znaczenia magnaterii; – wskazuje objawy kryzysu państwa; – podaje przyczyny i objawy kryzysu gospodarczego. 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia przyczyny rokoszu Lubomirskiego; – wyjaśnia, dlaczego w Rzeczypospolitej coraz większą rolę zaczynali odgrywać magnaci; – wskazuje postać Władysława Sicińskiego, który w 1652 r. doprowadził do pierwszego w historii zerwania sejmu.
<p>7. Barok i sarmatyzm</p>	<ul style="list-style-type: none"> – opowiada o sposobach spędzania czasu wolnego przez szlachtę na przełomie XVII i XVIII w.; – wskazuje pozytywne i negatywne cechy szlachty polskiej tego okresu; – wymienia najwybitniejsze dzieła sztuki barokowej w Polsce i Europie (np. Wersal, pałac w Wilanowie). 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem: <i>barok</i>; – zaznacza na osi czasu epokę baroku – wymienia dwie–trzy cechy charakterystyczne architektury barokowej; – z ilustracji przedstawiających zabytki wybiera te, które zostały zbudowane w stylu barokowym; – wyjaśnia, czym były kalwarie. 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje malarstwo i rzeźbę epoki baroku; – charakteryzuje ideologię sarmatyzmu; – wyjaśnia pochodzenie terminu <i>sarmatyzm</i>; – wyjaśnia znaczenie określenia „złota wolność szlachecka”; – opisuje strój sarmacki na podstawie ilustracji. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>putto</i>, <i>ornament</i>; – wyjaśnia genezę epoki baroku; – wskazuje wpływ rosnącej pobożności na architekturę i sztukę epoki; – wskazuje następstwa bezkrytycznego stosunku szlachty do ustroju państwa. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, na czym polega związek kultury barokowej z ruchem kontrreformacyjnym; – charakteryzuje barok jako epokę kontrastów.

Rozdział IV. Od absolutyzmu do republiki

<p>1. Monarchia absolutna we Francji</p>	<ul style="list-style-type: none"> – krótko opisuje zakres władzy króla w monarchii absolutnej; – przywołuje postać Ludwika XIV jako władcy absolutnego; – wskazuje na mapie Francję. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem: <i>monarchia absolutna</i>; – wymienia uprawnienia monarchy absolutnego; – wyjaśnia, dlaczego Ludwika XIV określano mianem Króla Słońce – wskazuje czas panowania Ludwika XIV (XVII w.); – opisuje życie w Wersalu w czasach Ludwika XIV. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>manufaktura, cło, import, eksport</i>; – wyjaśnia, dlaczego Francja była europejską potęgą; – przedstawia, w jaki sposób doszło do wzmocnienia władzy królewskiej we Francji. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem: <i>hugenoci</i>; – opisuje, jak zakończyły się wojny religijne we Francji (przywołuje Edykt nantejski); – omawia politykę gospodarczą ministra Colberta ; – opowiada o twórczości Moliera. 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia działania kardynała Richelieu zmierzające do wzmocnienia pozycji monarchy; – wskazuje pozytywne i negatywne strony panowania Ludwika XIV.
<p>2. Monarchia parlamentarna w Anglii</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie Anglię i Londyn; – przy pomocy nauczyciela posługuje się terminem: <i>parlament</i>; – wskazuje organy władzy w monarchii parlamentarnej. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem: <i>monarchia parlamentarna</i>; – wskazuje Anglię jako kraj o ustroju monarchii parlamentarnej; – wymienia i krótko charakteryzuje postaci Karola I Stuarta, Olivera Cromwella i Wilhelma Orańskiego; – przedstawia zakres władzy dyktatora 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia przyczyny konfliktu Karola I z parlamentem; – przedstawia Deklarację praw narodu angielskiego; – charakteryzuje ustrój monarchii parlamentarnej. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>purytanie, nowa szlachta, rojaliści</i>; – przedstawia postać Olivera Cromwella i jego dokonania; – wskazuje 1689 r. jako czas ukształtowania się monarchii parlamentarnej w Anglii. 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia główne etapy kształtowania się monarchii parlamentarnej w Anglii; – porównuje ustrój monarchii parlamentarnej i monarchii absolutnej.

<p>3. Oświecenie w Europie</p>	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem: <i>oświecenie</i>; – zaznacza na osi czasu epokę oświecenia; – podaje przykład dokonania naukowego lub technicznego epoki oświecenia (np. termometr lekarski, maszyna parowa). 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem: <i>klasycyzm</i>; – wymienia przykłady budowli klasycystycznych w Polsce i Europie; – charakteryzuje styl klasycystyczny; – z ilustracji przedstawiających zabytki wybiera te, które zostały zbudowane w stylu klasycystycznym; – wymienia najważniejsze dokonania naukowe i techniczne epoki oświecenia; – tłumaczy, dlaczego nowa epoka w kulturze europejskiej została nazwana oświeceniem. 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje ideologię oświecenia – przedstawia postać Monteskiusza i wyjaśnia, na czym polegała opracowana przez niego koncepcja trójpodziału władzy. 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia postaci Woltera i Jana Jakuba Rousseau; – poprawnie posługuje się terminem: <i>ateizm</i>; – omawia koncepcję umowy społecznej zaproponowaną przez Jana Jakuba Rousseau; – wyjaśnia przyczyny krytyki absolutyzmu i Kościoła przez filozofów doby oświecenia. 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje wpływ dokonań naukowych i technicznych na zmiany w życiu ludzi; – przedstawia zasługi Denisa Diderota dla powstania <i>Wielkiej encyklopedii francuskiej</i>.
<p>4. Nowe potęgi europejskie</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie Rosję, Austrię i Prusy w XVIII w.; – wymienia Marię Teresę, Józefa II, Piotra I i Fryderyka Wielkiego jako władców Austrii, Rosji i Prus; 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>absolutyzm</i>, <i>absolutyzm oświecony</i>; – podaje przykłady reform w monarchiach absolutyzmu oświeconego; 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia reformy przeprowadzone w Rosji, Austrii i Prusach; – wyjaśnia, dlaczego monarchowie absolutyzmu oświeconego nazywali 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje reformy przeprowadzone w Rosji, Austrii i Prusach; – wyjaśnia wpływ reform na wzrost znaczenia tych państw; 	<ul style="list-style-type: none"> – porównuje monarchię absolutną z monarchią absolutyzmu oświeconego; – podaje daty powstania Królestwa Pruskiego (1701 r.)

	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje Rosję, Austrię i Prusy jako potęgi europejskie XVIII stulecia. 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje wpływ ideologii oświecenia na reformy w krajach absolutyzmu oświeceniowego; – wskazuje na mapie Petersburg jako nową stolicę Rosji. 	<ul style="list-style-type: none"> siebie „sługami ludu”; – wyjaśnia związki między pojawieniem się nowych potęg w Europie Środkowej a sytuacją w Rzeczypospolitej. 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje skutki uzyskania przez Rosję dostępu do Bałtyku. 	<ul style="list-style-type: none"> i Cesarstwa Rosyjskiego (1721 r.).
5. Stany Zjednoczone Ameryki	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie Stany Zjednoczone; – określa czas powstania Stanów Zjednoczonych; – wymienia Tadeusza Kościuszkę i Kazimierza Pułaskiego jako polskich bohaterów walki o niepodległość USA; – przywołuje postać Jerzego Waszyngtona jako pierwszego prezydenta USA. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>kolonia</i>, <i>konstytucja</i>; – wskazuje na mapie kolonie brytyjskie; w Ameryce Północnej – wymienia strony konfliktu w wojnie o niepodległość Stanów; – podaje i zaznacza na osi czasu datę uchwalenia konstytucji USA – pierwszej takiej ustawy na świecie (1787 r.); – wyjaśnia, dlaczego Amerykanie mówią w języku angielskim; – porównuje pierwszą flagę USA z flagą współczesną, wskazując zauważone podobieństwa i różnice. 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia przyczyny wybuchu wojny między kolonistami a rządem brytyjskim; – opisuje wydarzenie zwane bostońskim picciem herbaty – poprawnie posługuje się terminem: <i>bojkot</i>; – podaje i zaznacza na osi czasu datę powstania Stanów Zjednoczonych (4 lipca 1776 r.); – charakteryzuje znaczenie Deklaracji niepodległości; – przedstawia udział Polaków w walce o niepodległość USA. 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia najważniejsze etapy walki o niepodległość USA – wskazuje na mapie Boston, Filadelfię i Yorktown – omawia zasługi Jerzego Waszyngtona dla powstania USA – opisuje idee oświeceniowe zapisane w konstytucji USA – wymienia miejsca związane z udziałem Polaków w wojnie o niepodległość USA 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>Kongres</i>, <i>Izba Reprezentantów</i> – charakteryzuje ustrój polityczny USA.

Rozdział V. Upadek Rzeczypospolitej

<p>1. Rzeczpospolita pod rządami Wettinów</p>	<p>– wymienia Augusta II Mocnego i Augusta III Sasa jako monarchów sprawujących władzę w Polsce na początku XVIII w.; – opisuje konsekwencje wyboru dwóch władców jednocześnie.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>unia personalna, anarchia</i>; – wskazuje na mapie Saksonię; – wymienia przyczyny anarchii w Polsce; – przedstawia Stanisława Konarskiego jako reformatora Rzeczypospolitej i krótko opisuje propozycje jego reform.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>konfederacja, liberum veto, wolna elekcja, przywileje, złota wolność szlachecka</i>; – wyjaśnia sens powiedzeń: <i>Od Sasa do Lasa i Za króla Sasa jedz, pij i puszczaj pasa</i>; – przedstawia postać Stanisława Leszczyńskiego – charakteryzuje projekty reform w I poł. XVIII w.</p>	<p>– przedstawia genezę i postanowienia sejmu niemego; – podaje i zaznacza na osi czasu datę obrad sejmu niemego (1717 r.); – wyjaśnia przyczynę ingerencji Rosji w sprawy Polski; – opisuje pozytywne i negatywne skutki rządów Augusta III.</p>	<p>– charakteryzuje okres rządów Augusta II Mocnego; – wskazuje reformy niezbędne dla wzmocnienia Rzeczypospolitej.</p>
<p>2. Pierwszy rozbiór Polski</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminem: <i>rozbiory Polski</i>; – podaje i zaznacza na osi czasu datę pierwszego rozbioru Polski (1772 r.); – wymienia państwa, które dokonały pierwszego rozbioru Polski</p>	<p>– charakteryzuje postać Stanisława Augusta Poniatowskiego; – wskazuje na mapie ziemie utracone przez Polskę podczas pierwszego rozbioru; – przedstawia przyczyny pierwszego rozbioru Polski;</p>	<p>– opisuje okoliczności wyboru Stanisława Augusta na króla Polski; – wymienia reformy Stanisława Augusta w celu naprawy oświaty i gospodarki w II poł. XVIII w.;</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminem: <i>prawa kardynalne</i>; – podaje datę zawązania konfederacji barskiej (1768 r.); – przedstawia cel walki konfederatów barskich; – opowiada o przebiegu i decyzjach</p>	<p>– przedstawia przyczyny zawązania konfederacji barskiej.</p>

	<p>i wskazuje je na mapie;</p> <p>– przywołuje postać Stanisława Augusta Poniatowskiego jako ostatniego króla Polski.</p>	<p>– ocenia postawę Tadeusza Rejtana;</p> <p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>ambasador, emigracja</i>.</p>	<p>– wskazuje następstwa konfederacji barskiej;</p> <p>– porównuje postawy rodaków wobec rozbioru państwa na podstawie analizy obrazu Jana Matejki <i>Rejtan – Upadek Polski</i>.</p>	<p>sejmu rozbiorowego.</p>	
3. Kultura polskiego oświecenia	<p>– wskazuje Stanisława Augusta jako oświeceniowego mecenasa sztuki;</p> <p>– podaje przykład zasług ostatniego króla dla rozwoju kultury polskiej;</p> <p>– poprawnie posługuje się terminem: <i>szkoła parafialna</i>;</p> <p>– podaje przykłady przedmiotów nauczanych w szkołach parafialnych.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminem: <i>obiady czwartkowe</i>;</p> <p>– przedstawia przyczyny powołania Komisji Edukacji Narodowej</p> <p>– wskazuje cel wychowania i edukacji młodzieży w XVIII w.</p>	<p>– charakteryzuje architekturę i sztukę klasycystyczną;</p> <p>– podaje przykłady budowli klasycystycznych;</p> <p>– charakteryzuje twórczość Ignacego Krasickiego;</p> <p>– przedstawia zadania Teatru Narodowego i czasopisma „Monitor”;</p> <p>– omawia zmiany wprowadzone w polskim szkolnictwie przez KEN.</p>	<p>– wymienia pisarzy politycznych II poł. XVIII w. (Hugo Kołłątaj, Stanisław Staszic) oraz ich propozycje reform;</p> <p>– przedstawia zasługi Stanisława Augusta dla rozwoju kultury i sztuki oświecenia;</p> <p>– wymienia malarzy tworzących w Polsce (Canaletto, Marcello Bacciarelli);</p> <p>– wyjaśnia, dlaczego obrazy Canaletta są ważnym źródłem wiedzy historycznej.</p>	<p>– charakteryzuje twórczość Juliana Ursyna Niemcewicza i Wojciecha Bogusławskiego;</p> <p>– podaje przykłady budowli klasycystycznych w swoim regionie.</p>

4. Sejm Wielki i Konstytucja 3 Maja	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem: <i>konstytucja</i>; – podaje i zaznacza na osi czasu datę uchwalenia Konstytucji 3 maja (1791 r.); – wymienia państwa, które dokonały drugiego rozbioru Polski; – na obrazie Jana Matejki <i>Konstytucja 3 maja 1791 roku</i> wskazuje współtwórców konstytucji: Stanisława Augusta Poniatowskiego i Stanisława Małachowskiego. 	<ul style="list-style-type: none"> – podaje i zaznacza na osi czasu daty obrad Sejmu Wielkiego (1788–1792 r.) i drugiego rozbioru (1793 r.); – wymienia najważniejsze reformy Sejmu Czteroletniego; – wymienia najważniejsze postanowienia Konstytucji 3 maja (zniesienie <i>liberum veto</i> i wolnej elekcji); – wskazuje na mapie ziemie utracone przez Polskę podczas drugiego rozbioru. 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje postać Stanisława Małachowskiego; – opisuje sytuację w Polsce po pierwszym rozbiorze; – podaje cel obrad Sejmu Wielkiego; – przedstawia okoliczności zawiązania konfederacji targowickiej i podaje jej datę (1792 r.); – wskazuje na mapie Targowicę, Dubienkę i Zieleńce. 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje najważniejsze reformy Sejmu Czteroletniego; – charakteryzuje ustrój polityczny wprowadzony przez Konstytucję 3 maja; – przedstawia genezę ustanowienia Orderu <i>Virtuti Militari</i>; – opisuje przebieg wojny polsko-rosyjskiej (1792 r.); – przedstawia postanowienia sejmu w Grodnie. 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje zmiany wprowadzone przez Konstytucję 3 maja i wskazuje ich skutki.
5. Powstanie kościuszkowskie i trzeci rozbiór Polski	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>naczelnik</i>, <i>kosynierzy</i>, <i>zaborcy</i>; – wskazuje Tadeusza Kościuszkę jako naczelnika powstania; – wymienia państwa, które dokonały trzeciego rozbioru Polski. 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje postać Tadeusza Kościuszki; – poprawnie posługuje się terminem: <i>insurekcja</i>; – podaje i zaznacza na osi czasu daty insurekcji kościuszkowskiej (1794 r.) oraz trzeciego rozbioru Polski (1795 r.); 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje postać Wojciecha Bartosa; – opowiada o bitwie pod Raclawicami i przedstawia jej znaczenie; – wskazuje na mapie Raclawice i Połaniec; – wyjaśnia, dlaczego Kościuszek 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem: <i>uniwersał</i>; – przedstawia zapisy Unii Wschodniej; – opisuje przebieg powstania kościuszkowskiego i podaje jego najważniejsze 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia najważniejsze przyczyny upadku Rzeczypospolitej w XVIII w.

		<ul style="list-style-type: none"> – wymienia przyczyny wybuchu i upadku powstania kościuszkowskiego; – wskazuje na mapie Kraków i tereny utracone przez Polskę podczas trzeciego rozbioru. 	<ul style="list-style-type: none"> zdecydował się wydać Uniwersał połaniecki; – wskazuje następstwa upadku powstania kościuszkowskiego. 	<ul style="list-style-type: none"> wydarzenia w kolejności chronologicznej; – wskazuje na mapie Maciejowice i przedstawia znaczenie tej bitwy dla losów powstania. 	
Rozdział VI. Rewolucja francuska i okres napoleoński					
1. Rewolucja francuska	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie Francję i Paryż; – poprawnie posługuje się terminami: <i>konstytucja</i>, <i>rewolucja</i>, <i>Bastylia</i>; – podaje wydarzenie, które rozpoczęło rewolucję francuską; – wyjaśnia, dlaczego Francuzi obchodzą swoje święto narodowe 14 lipca. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>burżuazja</i>, <i>Stany Generalne</i>; – wymienia i charakteryzuje stany społeczne we Francji; – podaje i zaznacza na osi czasu datę wybuchu rewolucji burżuazyjnej we Francji (14 lipca 1789 r.); – charakteryzuje postać Ludwika XVI. 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia przyczyny wybuchu rewolucji burżuazyjnej; – opisuje położenie stanów społecznych we Francji; – wyjaśnia zadania Konstytuanty; – przedstawia najważniejsze zapisy Deklaracji praw człowieka i obywatela; 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia sytuację we Francji przez wybuchem rewolucji; – opisuje decyzje Konstytuanty podjęte po wybuchu rewolucji i wskazuje ich przyczyny; – podaje datę uchwalenia konstytucji francuskiej (1791 r.); – charakteryzuje ustrój Francji po 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia okoliczności i cel powstania Zgromadzenia Narodowego; – wyjaśnia ponadczasowe znaczenie Deklaracji praw człowieka i obywatela.

			– poprawnie postuluje się terminem: <i>monarchia konstytucyjna</i> .	wprowadzeniu konstytucji.	
2. Republika Francuska	– poprawnie postuluje się terminami: <i>gilotyna, terror</i> ; – przedstawia okoliczności stracenia Ludwika XVI.	– przedstawia przyczyny obalenia władzy Ludwika XVI; – poprawnie postuluje się terminem: <i>republika</i> ; – charakteryzuje postać Maksymiliana Robespierre’a; – wskazuje na mapie państwa, z którymi walczyła rewolucyjna Francja.	– poprawnie postuluje się terminami: <i>jakobini, dyktatoriat</i> ; – opisuje rządy jakobinów; – wyjaśnia, dlaczego rządy jakobinów nazwano Wielkim Terrorem; – przedstawia, w jaki sposób jakobinów odsunięto od władzy; – charakteryzuje rządy dyktatoriatu.	– poprawnie postuluje się terminem: <i>radikalizm</i> ; – wyjaśnia na przykładzie postaci Maksymiliana Robespierre’a sens powiedzenia: <i>Rewolucja pożera własne dzieci</i> ; – przedstawia skutki rządów jakobinów; – wyjaśnia przyczyny upadku rządów jakobinów.	– wyjaśnia, dlaczego jakobini przejęli rządy we Francji; – ocenia terror jako narzędzie walki politycznej.

3. Epoka Napoleona Bonapartego	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje krótko postać Napoleona Bonapartego jako cesarza Francuzów i wybitnego dowódcę; – określa I poł. XIX w. jako epokę napoleońską; – przedstawia na infografice uzbrojenie żołnierzy epoki napoleońskiej. 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie państwa, z którymi toczyła wojny napoleońska Francja; – podaje datę decydującej bitwy pod Austerlitz i wskazuje tę miejscowość na mapie; – poprawnie posługuje się terminem: <i>zamach stanu</i>; – przedstawia okoliczności przejścia władzy przez Napoleona – wskazuje na mapie tereny zależne od Francji. 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia położenie Francji w Europie podczas rządów dyktatoratu; – poprawnie posługuje się terminem: <i>blokada kontynentalna</i>; – wyjaśnia przyczyny wprowadzenia blokady kontynentalnej przeciw Anglii; – charakteryzuje Kodeks Napoleona i podaje datę jego uchwalenia (1804 r.); – wymienia reformy wprowadzone przez Napoleona. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia przyczyny niezadowolenia społecznego podczas rządów dyktatoratu; – przedstawia etapy kariery Napoleona; – podaje datę koronacji cesarskiej Napoleona (1804 r.); – wyjaśnia, dlaczego Napoleon koronował się na cesarza Francuzów; – podaje datę pokoju w Tylicy (1807 r.) i przedstawia jego postanowienia. 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje okoliczności powstania i charakter Związku Reńskiego.
4. Upadek Napoleona	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem: <i>Wielka Armia</i>; – wskazuje na mapie Rosję i Moskwę; – opisuje, jak zakończyła się wyprawa Napoleona na Rosję. 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia przyczyny wyprawy Napoleona na Rosję; – opisuje, w jakich warunkach atmosferycznych wycofywała się Wielka Armia; 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>taktyka spalonej ziemi, wojna podjazdowa, abdykacja</i>; – przedstawia strategię obronną Rosji; – opisuje skutki wyprawy Napoleona na Rosję. 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia przebieg kampanii rosyjskiej Napoleona; – podaje datę bitwy pod Borodino (1812 r.); – wskazuje na mapie Borodino; 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia przyczyny klęski Napoleona.

		<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, dlaczego bitwa pod Lipskiem została nazwana „bitwą narodów”; – wskazuje na mapie państwa koalicji antyfrancuskiej, Elbę i Lipsk. 	<ul style="list-style-type: none"> – podaje datę bitwy pod Lipskiem (1813 r.); – przedstawia skutki klęski Napoleona pod Lipskiem. 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia, jak przebiegał odwrót Wielkiej Armii. 	
5. Legiony Polskie we Włoszech	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia państwa zaborcze; – wyjaśnia, kim byli Jan Henryk Dąbrowski i Józef Wybicki; – podaje nazwę hymnu Polski i wskazuje jego związek z Legionami Polskimi we Włoszech. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>legiony</i>, <i>emigracja</i>; – podaje i zaznacza na osi czasu datę utworzenia Legionów Polskich we Włoszech (1797 r.); – wskazuje na mapie Włochy, Francję i San Domingo; – przedstawia cel utworzenia Legionów Polskich i opisuje walki z ich udziałem . 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, dlaczego Polacy wzięli nadzieję na niepodległość z Napoleonem; – opisuje udział legionistów w wojnach napoleońskich; – przedstawia powody wysłania legionistów na San Domingo. 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje położenie ludności polskiej po utracie niepodległości; – charakteryzuje zasady obowiązujące w Legionach Polskich; – wyjaśnia, dlaczego Legiony były szkołą patriotyzmu i demokracji. 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje, w jaki sposób i skąd rekrutowano żołnierzy do polskich oddziałów wojskowych.
6. Księstwo Warszawskie	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie Księstwo Warszawskie; – podaje przyczyny likwidacji Księstwa Warszawskiego. 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia okoliczności utworzenia Księstwa Warszawskiego, – wskazuje na mapie Tylżę; – podaje i zaznacza na osi czasu daty utworzenia 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje postać księcia Józefa Poniatowskiego; – przedstawia okoliczności powiększenia terytorium 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia zapisy konstytucji Księstwa Warszawskiego; – wskazuje związek między zapisami konstytucji Księstwa Warszawskiego 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia bitwy stoczone przez napoleońską Francję z udziałem Polaków – podaje datę bitwy pod Raszynem (1809 r.)

		<p>rzenia i likwidacji Księstwa Warszawskiego (1807 r., 1815 r.).</p>	<p>Księstwa Warszawskiego;</p> <ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie Raszyn; – wyjaśnia znaczenie mitu napoleońskiego dla podtrzymania pamięci o Legionach. 	<p>a ideami rewolucji francuskiej;</p> <ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie Somosierrę; – opowiada o szarży polskich szwoleżerów pod Somosierrą i wskazuje jej znaczenie dla toczonych walk. 	
--	--	---	--	--	--